

Kirjailija Iki Kiannon jalanjäljillä Baltiassa

Ilmari Kianto -seura järjesti matkan Viroon ja Latviaan 13. – 17.6.2016 korpikirjailija Iki Kiannon jalanjäljillä.

Kirjailija Ilmari Kianto matkusti 1926 Baltiassa. Hän tuli Riiaan samaan aikaan kuin Suomen presidentti Relander ja seurasi valtiotie-railun innostunutta vastaanottoa. Kianto teki toisen matkan Tallinnaan ja Tarttoon 1931, silloin hän oli Kirjailijaliiton delegaation jäsenenä.

Kianto-seuran Ikimuistoiselle matkalle osallistui kaikkiaan 30 Kianto-seuran jäsentä ja ystävää. Oppaina toimivat Raija-Liisa Kianto ja Tallinnassa joukkoon liittynyt professori Jaak Kangilaski. Bussikuljettajana toimi Jaakko Kyllönen Bussimatkat A. Kyllönen Oy:stä ja bussiemäntänä toimi Kianto-seuran sihteeri Anna-Liisa Helttunen.

Raija-Liisa Kianto kertoi retkellä korpikirjailija Ilmari Iki Kiannon matkareitistä ja kohteista Virossa ja Latviassa. Professori Jaak Kangilaski on toiminut Viron taideakatemi-an (Eesti Kunstiakadeemia) rehtorina, Tarton yliopiston (Tartu Ülikool) vararehtorina ja taidehistorian professorina. Hän on perehtynyt laaja-alaisesti Viron ja muun Baltian, entisen Neuvostoliiton ja Venäjän taide-, kulttuuri- ja poliittisen historiaan, joista hän kertoi matkan eri vaiheissa. Kangilaskilla on ollut pitkäaikaiset yhteistyösuhteet Suomeen, mistä johtuen hänen suomen kielen taitonsa oli erinomaista.

Tallinnassa professori Jaak Kangilaski opasti Tallinnan bussikierrosta. Kierroksen päätteeksi vierailtiin mm. Suomen Viron suurlähetystössä Tallinnassa. Suurlähetystön lehdistöneuvos Hannele Valkeeniemi (Embassy of Finland, Kohtu 4, 10130 Tallinn) kertoi lähetystön historiasta ja Vironnykypäivästä. Mäellä sijaitsevasta komeasta lähetystörakennuksesta avautui upea maisema Tallinnaan. Näkymä Tallinnan lähetystön parvekkeelta on tunnettu. Kianto kertoi siitä matkakirjassaan Poika maailman kylillä (1946). Valkeeniemi kertoi paljon kiinnostavia seikkoja lähetystön historiasta ja Viron nykypäivästä.

Tämän jälkeen siirryttiin Viron taidemuseoon KUMU:un (Eesti Kunstimuseum KUMU), jossa saatiin hyvä kokonaiskuva Viron taiteesta Kangilaskin opastamina.

Tallinnasta siirryttiin bussilla Tarttoon, jossa tutustuttiin mm. Tarton yliopistoalueeseen, yliopistokompleksiin ja klassisten kuva-veistosten kokoelmaan. Yliopiston juhlasalissa Kangilaski kertoi yliopiston historiallisista vaiheista ja omasta työstään yliopistossa. Matkaseurueessa oli useita todellisia Kianto-asiantuntijoita, joista kirjailija, professori ja filosofian tohtori Panu Rajala kertoi omista yhteyksistään Tarttoon ja Tarton yliopistoon.

Muita Kianto-tuntijoita matkalla olivat filosofian tohtori Helena Hyöty ja filosofian lisensiaatti Jalo Heikkinen, filosofian lisensiaatti Kyllikki Suopelto sekä tietenkin Kiannon tytär Raija-Liisa Kianto.

KESKIVIKKONA 15.6. siirryttiin

■ Raija-Liisa Kianto ja Panu Rajalan keskustelevat Tarton yliopistossa Ilmari Kiannon Baltian matkoista.

■ Professori Jaak Kangilaski esittelee Toompean mäen rakennuksia Tallinnassa.

Laivamatkalla Helsinkiin Panu Rajala, Helena Hyöty ja Jalo Heikkinen keskustelivat mahdollisuudesta toteuttaa Ilmari Kiannon elämäkerta yhteistyönä.

Latviaan Riikaan. Riiaassa järjestettiin opastettu kiertoaajelu vanhaan kaupunkiin, uusille asuinalueille, kulttuurikohteisiin, mm. taidemaalari Janis Rozentalsin museoon ja Jugendmuseoon. Pätevänä oppaana toimi viehättävä Marija Lazdane, joka on opiskellut hyvän suomen kielen taidon.

Riiaassa tutustuttiin seuraavana päivänä myös Suomen Latvian suurlähetystöön, jossa vt. lähettiläs Elisa Alho-Kullströmin kertoi lähetystön historiasta ja Latvian nykypäivän kuulumisista (Embassy of Finland, Kalpaka bulvaris 1, LV-1605 Riga), kiipeää kansallisuuskysymystä ja keskustelua maahanmuuttajista. Latvian suhteet venäläisiin koetaan ongelmana.

Marija Lazdane opasti retkeläiset Jurmalan huvila-alueille ja hiekkarannoille, jotka avautuivat vasemmalle ja oikealle silmin kantamattomiin. Edessä avautui avara merinäkyä Riian-lahdelle.

Professori Panu Rajala oli kutsunut lounaalle Kianto-seuran vieraisiksi Jurmalassa asuvat ystävänsä, diplomaatti, kirjailija ja kääntäjä Anna Ziguren ja hänen miehensä kirjailija, toimittaja Jukka Rislakin. Zigure oli itsenäisen Latvian ensimmäinen suurlähettiläs Suomessa vuosina 1992–1998 ja kautensa lopulla Helsingin diplomaattikunnan vanhin.

Zigure on valmistunut Tarton yliopistosta ja on kääntänyt latviaksi kirjoja suomen, viroon ja unkarin kielistä. Häneltä on julkaistu Latviassa, Virossa ja Suomessa elämäkerta- ja historiategoksia. Zigure on myös Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kunniajäsen. Lämminhenkisessä tapauksissa Zigure ja Rislakki kertoivat Jurmalan huvilayhdyskunnan miljöökysymyksistä ja venäläissuhteista.

RIIASTA matkattiin takaisin Tallinnaan kauniiden, alavien maisemien läpi. Laivamatkalla Helsinkiin Panu Rajala, Helena Hyöty ja Jalo Heikkinen keskustelivat mahdollisuudesta toteuttaa Ilmari Kiannon elämäkerta yhteistyönä. Panu Rajalan mukaan aihe on värikäs ja aineisto upottavan laaja.

”Helena Hyötyllä ja Jalo Heikkisellä on kummallakin laajat aineistot, mittavat arkistot ja täyteläiset perustutkimukset jo tehtynä. Aines kaipaisi vain jalostamista.”

Helena Hyöty väitteli viime syksynä Oulun yliopistossa teemalla Toiset rakastavat, toiset vihaavat, Ilmari Kiannon tuotannon julkinen repeptio Suomessa.

Matka Baltiaan suunniteltiin Raija-Liisa Kiannon ja allekirjoittaneen yhteistyönä. Antoisan matkasta tekevät osaavat oppaat Raija-Liisa Kianto, Jaak Kangilaski ja Riiaassa mukaan tullut Marija Lazdane. Eteivät Kianto-tutkijat toivat merkittävän panoksensa matkan onnistumiseen. Tietenkin taitava ja huumorintajuinen kuljettajamme Jaakko Kyllönen piti matkatunnelman korkealla.

Lasse Lyytikäinen

Ilmari Kianto -seuran puheenjohtaja, matkan johtaja